

Nummerafgiften skal erstatte den hidtidige opkrævning af tilsynsafgifter til dækning af tilsynsaktiviteterne, som indtil nu har været betalt af Tele Danmark.

- Sikring af Telestyrelsens uafhængighed i alle konkrete sager og etablering af uafhængige klagenævne (Teleklagenævnet og Telebruger-nævnet). Forskningsministerens adgang til instruks afskæres på de nævnte områder.
- Ændringer af radiokommunikationslovgivningen, der giver mulighed for ved konkrete tildelinger af radiofrekvenser at sikre, at der sker en effektiv udnyttelse af radiofrekvensspektret, og at der ikke ved konkrete frekvenstildelinger sker en usaglig eller utilsigtet diskriminering af nogle udbydere af tele-tjenester ved tildelingen af frekvenser, eksempelvis fordi nogle selskaber hamstrer frekvenser.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagene med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslagene til velvillig behandling i det høje Ting.

Forskningsministeren (Frank Jensen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om standarder for transmission af tv-signaler m.v.
(Lovforslag nr. L 246).

Lovforslaget tilsigter at gennemføre Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/47/EF af 24. oktober 1995 om standarder for transmission af tv-signaler.

Sigtet med direktivforslaget og med nærværende lovforslag er at fremme standardisering og anvendelse af bestemte standarder inden for tv-området for herigennem at billiggøre produktionen af tv-apparater og styrke de europæiske tv-fabrikanter i konkurrencen med fabrikanter uden for Europa.

Direktivet og lovforslaget regulerer ikke senstandarderne for de tv-programmer, vi kender i dag. Reglerne retter sig imod de fremtidige tv-tjenester, herunder de kommende digitale tv-tjenester, og søger specielt at fremme udbredelsen af det nye format for tv-billeder, der benævnes bredskærmsformat (svarende til biograflærredformat).

Lovforslaget indeholder således rammer for fastsættelse af nærmere regler om anvendelse af bestemte transmissionsstandarder ved kabel-

satellit- eller jordbaseret tv-transmission, transmission af tv-udsendelser via 100 pct. digitale net, der er åbne for offentligheden, teknisk indretning af tv-apparater, digitale dekodere og adgangsstyringsystemer (systemer, der styrer kodning og dekodning af programmer i de forskellige distributionsled) samt krav om uændret viderefordeling af tv-udsendelser i bredskærmsformat i kabel-tv-anlæg.

Ved kabel-tv-anlæg forstås dels de overordnede net, der anvendes til fremføring af tv-programmer til de enkelte fællesantenneanlæg, dels fællesantenneanlæg med mere end 50.000 tilsluttede husstande.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje Ting.

Skriftlig redegørelse

Redegørelse af 16/4 96 om energihandlingsplanen Energi 21
(Redegørelse nr. R 16).

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

1. Indledning

Danmarks energisektor står over for store udfordringer. Den internationale udvikling går hurtigt – også på energiområdet, en udvikling, der går i retning af øget konkret samarbejde, øgede internationale forpligtelser og åbning af markeder. Disse internationale udfordringer tages op i mange sammenhænge, ikke mindst i det globale miljøsam arbejde, via EU og i det nordiske samarbejde.

Størst er udfordringen på miljøområdet, hvor FN's klimapanel har peget på initiativer rettet mod global opvarmning og destabilisering af klimaet som følge af en stadig større koncentration af drivhusgasser i atmosfæren. Anbefalingerne fra klimapanelet indebærer en halvering af industrilandenenes CO₂-udslip inden år 2030. Denne konklusion forpligter også Danmark.

Et fortsat højt og stigende forbrug af fossile brændsler er simpelt hen ikke bæredygtigt på længere sigt. Derfor må også den danske energisektor indstille sig på en grundlæggende omstilling i retning af endnu mere effektiv udnyttelse af energien og øget forsyning med vedvarende energi.

Regeringen vil sigte mod at fortsætte udbygningen med vedvarende energi med i gennemsnit 1 pct. om året. Det vil indebære, at den vedvarende energis andel af energiforsyningen forøges til ca. 35 pct., hvad der også er nødvendigt ved en eventuel beslutning om at halvere CO₂-udledningen i år 2030 i forhold til 1988.

Dertil kommer, at den danske energisektor i de kommende år skal forberede en vigtig omstillingsproces. Danmarks gunstige forsyningsituation med olie og naturgas vil ikke vare ved. Vores kendte reserver bliver gradvis mindre, og vi kan forudse, at vores reserver af olie og gas vil være udtømt inden for en overskuelig årrække.

Regeringen finder, at udviklingen gør det helt nødvendigt for Danmark at forberede en tilpasning af rammerne for den danske energisektor, en tilpasning, som skal sikre, at Danmark også i fremtiden kan opretholde en energisektor præget af en høj grad af miljøbeskyttelse, forsyningsikkerhed og en lav samlet energiregning for det danske samfund.

Udviklingen på energiområdet foregår nu så hurtigt, at man ikke i en plan kan beskrive alle de enkeltinitiativer, der skal gennemføres for at leve op til udfordringerne de næste mange år. Energi 21 definerer rammerne og de politiske målsætninger for energisektoren. Derfor skal Energi 21 følges op over de næste år med konkrete beslutninger i form af lovforslag og andre initiativer for at udfylde de rammer, der nu er udstukket.

2. Rammer og målsætninger

Dansk energipolitik og nye udfordringer

Danmark har siden den første energikrise i 1973 haft tradition for at indrette sin energipolitik gennem fremlæggelsen af energiplaner. De første energiplaner lagde primært vægten på hensynet til forsyningsikkerhed og energisektorens bidrag til en sund samfundsøkonomi. I den seneste energiplan, Energi 2000, blev miljøhensynet desuden introduceret som en vigtig målsætning i dansk energipolitik.

Danmarks tradition for at føre en aktiv energipolitik har givet en række positive resultater i form af lave omkostninger, en høj grad af forsyningsikkerhed og efterhånden en mindre miljøbelastning. Samtidig har den danske indsats gjort os til et af verdens førende lande inden for

energieffektive teknologier som for eksempel kraftvarme, energistyringsudstyr og vindenergi.

Energi er et område, hvor målsætningerne om økonomi, beskæftigelse og miljø i høj grad kan forenes. Det er den danske energipolitik et bevis på.

Udviklingen i EU og i Norden går i retning af liberalisering af energimarkederne. Regeringen ønsker derfor med udformningen af denne nye energiplan at skabe de bedst mulige rammer for den danske energisektor og varetagelse af miljøhensyn i et mere åbent marked. Samtidig ønsker regeringen at skabe mulighed for at videreføre de positive resultater, som den danske energipolitik hidtil har haft.

Regeringen ønsker også, at Danmark bevarer en rolle som foregangsland for en bæredygtig udvikling på energiområdet. For selv om Danmark er et lille land, er der muligheder for at præge den internationale udvikling gennem samarbejdet i EU, OECD, FN, Norden og handels samarbejdet. Initiativerne på energiområdet vil i de kommende år primært være kanaliseret via EU og i nordisk regi.

I drøftelserne af EU's indre energimarked vil regeringen arbejde for de enkelte landes ret til at føre en aktiv energipolitik, der sætter miljøhensynet i højsædet. Regeringen ønsker i nordisk regi at skabe en videre udvikling af det nordiske energisamarbejde med henblik på at udnytte de oplagte muligheder for gensidige miljømæssige, forsyningsmæssige og økonomiske fordele, der er mellem de nordiske lande.

Danmarks rolle som foregangsland i udviklingen af energi- og miljøvenlige teknologier og løsninger vil kunne udnytte internationaliseringen af markedsvilkårene således, at de danske løsninger også kan anvendes i andre lande.

Endelig tillægger regeringen det stor vægt, at det forbrugereje, som hidtil har været et særkende ved den danske energisektor, vil blive sikret i fremtiden, og at der bliver givet bedre muligheder for forbrugerindflydelse og folkeligt engagement.

Miljøhensyn og indsatsen mod klimaforandringer

Med behovet for en global indsats over for den stadig stigende koncentration af drivhusgasser i atmosfæren og dermed den forøgede drivhuseffekt har globale miljøhensyn fået en central placering i Danmarks energipolitik. Blandt andet med baggrund i Brundtlandrapporten besluttede Danmark i 1990 sin nationale målsætning om

en 20 pct.s reduktion af de årlige udledninger af den vigtigste drivhusgas, CO₂, i år 2005 i forhold til 1988.

Desuden har Danmark også i de senere år gennemført initiativer, som har medvirket til en reduktion i udledningen af SO₂ og NO_x, hvor de miljøskadelige virkninger har et mere lokalt præg. Danmark har for disse stoffers vedkommende forpligtet sig internationalt til at fortsætte reduktioner i udledningerne.

Regeringens vilje til at forfølge disse mål er i de mellemliggende år blevet bekræftet på en lang række fronter. Eksempler herpå er gennemførelsen af den grønne erhvervspakke, som bl.a. omfatter CO₂-afgifter og frivillige aftaler om energieffektivisering for erhvervslivet, skærpelse af bygningsreglementet og senest i november 1995 initiativerne til en yderligere udbygning med vedvarende energi i perioden frem til år 2005.

Danmark lever derfor op til sin forpligtelse i FN's klimakonvention til at stabilisere udledningen af drivhusgasser i år 2000 i forhold til niveauet i 1990.

Samtidig fastholder regeringen Danmarks nationale målsætning om at reducere CO₂-udledningen med 20 pct. i forhold til niveauet i 1988. I denne målsætning indgår, at transportsektoren skal overholde målsætningen fra trafikhandlingsplanen Trafik 2000 om at stabilisere CO₂-udledningen i år 2005.

Desuden fastholder regeringen målsætningen fra 1990 om en yderligere reduktion på 25 pct. på transportområdet inden år 2030.

Frem til 1997 forhandles en ny protokol i FN's klimakonvention. I den nye protokol skal landene sætte nye bindende mål for årene 2005, 2010 og 2020. Regeringen ønsker med Energi 21 at vise fortsat vilje til at opfylde sine forpligtelser, men ønsker også at forberede nye målsætninger efter år 2005 med udgangspunkt i resultatet af de internationale forhandlinger og anbefalingerne fra FN's klimapanel.

Som udgangspunkt for de kommende forhandlingers nye internationale mål vil regeringen basere sig på konklusionerne fra FN's klimapanel fra december 1995. CO₂-koncentrationen i atmosfæren er nu blevet så høj, at det vil få konsekvenser for det globale klima. Bestræbelserne bør derfor gå ud på at forhindre yderligere forringelser og opnå en stabilisering af drivhusgasser i atmosfæren på et relativt ufarligt niveau.

Beregninger fra det internationale klimapanel viser, at en stabilisering på et sådant niveau kræver, at de industrialiserede lande i gennemsnit halverer CO₂-udledningen omkring år 2030 i forhold til 1990.

Danmark hører til blandt verdens rigeste lande og har samtidig en af de højeste årlige CO₂-udledninger pr. indbygger i verden. Desuden er der hos os stadig mange muligheder for energieffektivisering, mere miljørigtige brændsler og udbygning med vedvarende energi. Alt i alt er det derfor rimeligt og realistisk, at Danmark yder sit bidrag til den nødvendige reduktion af CO₂-udslippene.

Danmark vil i de internationale forhandlinger gå ind for de reduktionsmål, som følger af det internationale klimapanel's konklusioner. Hvis det besluttes at lægge niveauet for de fremtidige CO₂-udledninger ud fra disse kriterier, så indebærer det, at Danmark og andre højt udviklede industrilande med høje CO₂-udslip skal arbejde for en halvering af CO₂-udslippet før år 2030 i forhold til 1990-niveauet.

I Energi 21 er skitseret et planforløb, hvor det gennem en meget stor indsats efter år 2005 sandsynliggøres, at denne udvikling lader sig gøre, men også at det er forbundet med væsentlige omkostninger til nyinvesteringer.

Men hvis en sådan udvikling skal være mulig, er det en betingelse, at den internationale indsats både hvad angår teknologisk udvikling, indretning af markedsvilkår og virkemidler, går i samme retning. De danske målsætninger efter år 2005 vil derfor også afhænge af styrken i det internationale arbejde.

Regeringen vil overveje fastlæggelsen af langsigtede reduktionsmål for CO₂ efter forhandlingernes forventede afslutning i 1997 og derefter løbende overveje målsætningerne i relation til den internationale udvikling og anbefalingerne fra FN's klimapanel. Dette vil først og fremmest ske under hensyntagen til udfaldet af den igangværende forhandlingsrunde under klimakonventionen.

Regeringen mener, at når det gælder den danske indsats over for klimaforandringer, er der tale om et både og. Det er nødvendigt med både en national og en international indsats.

Endelig vil regeringen udarbejde en samlet dansk klimastrategi, der omfatter delstrategier for samtlige drivhusgasser, hvilket også skal medvirke til en afklaring af den danske position op til klimaaftaleparterernes tredje konference i 1997.

Forsyningsikkerhed og samfundsøkonomi

Gennem de sidste 20 år er det lykkedes Danmark at afvikle landets store afhængighed af importeret energi. I de nærmeste år vil indvindingen af olie og naturgas fra de danske felter bidrage positivt til handelsbalancen.

Energi 21 skal bidrage til, at Danmarks høje selvforsyningsgrad bevares på længere sigt. De mest effektive midler til at opnå dette er dels en kraftig indsats for at fremme energibesparelser og -effektivisering og dels en øget omlægning til vedvarende energi.

Der er i dag skabt danske industrielle og videnskabelige styrkepositioner på områder som vindkraft, energiudstyr, kulfyrings- og rensningsteknologi og kraftvarmeteknologi. Regeringen ønsker at bevare og videreudvikle disse og nye styrkepositioner gennem en bevidst kobling mellem energipolitikken, forskningen og den teknologiske udvikling. Denne kobling skal yderligere intensiveres, og samarbejdet mellem erhvervslivet, energisektoren og myndighederne skal udbygges.

Regeringen vil i denne forbindelse arbejde for, at Danmark udvikler bæredygtige teknologier og løsninger, som kan markedsføres internationalt og vinde udbredelse i indsatsen over for klimaforandringer og ressourceknaphed. Derfor lægger regeringen vægt på, at handlingsforslagene i Energi 21 skal ses i en international sammenhæng, hvor de omfattende danske miljøstøtteprogrammer til Østeuropa og den tredje verden spiller en væsentlig rolle.

Regeringen lægger vægt på, at prioriteringen af Energi 21 bygger på et godt miljømæssigt købmændskab. Det gælder med andre ord om at sikre »mest miljø for pengene«. Derfor skal de teknologiske landvindinger, som danske virksomheder opnår, kunne anvendes i indsatsen over for Østeuropa og den tredje verden.

3. Handlingsprogrammets hovedindhold

Handlingsprogrammet i Energi 21 indeholder en række hovedindsatsområder, der er centrale for at præge den fremtidige udvikling.

Nye rammer for el- og varmesektoren

Fremtidens krav til el- og varmesektoren er, at miljøbelastningen skal reduceres væsentligt. En sådan reduktion vil kun kunne gennemføres

ved hjælp af en målbevidst indsats på både forbrugs- og forsyningssiden.

Der vil blive stillet krav om omfattende el- og varmebesparelser, og der vil blive stillet krav om et energisystem, hvor mulighederne for samproduktion af el og varme udnyttes maksimalt. Desuden skal brændselsforsyningerne gradvis omstilles fra kul som det dominerende brændsel til en større forsyning med naturgas og vedvarende energi.

Udviklingen i el- og varmesektoren netop i disse år er nået til et punkt, som gør, at tiden nu er moden til et større reformarbejde. Internationalt er udviklingen i fuld gang. Handel med el og gas på tværs af landegrænser tager nye former, mens energiselskabernes ejer- og allianceforhold udvikler sig. Danske forhandlingsresultater i EU giver ydermere gode muligheder for at sikre miljøhensynet i el- og varmesektoren fremover.

Nationalt er der to omstændigheder, som gør tidspunktet for reformarbejdet gunstigt. For det første udløber kraftværkernes bevillinger til produktion og transmission med tilhørende forsyningspligt m.v. i starten af 1998, hvorfor en afklaring skal være sket i 1997. For det andet hersker der usikkerhed om mulighederne for spekulation i de indre økonomiske værdier i de danske el-selskaber i et liberaliseret marked.

Arbejdet med reformeringen af den danske el- og varmesektor foregår i to etaper. I første omgang har regeringen samtidig med Energi 21 fremlagt ændringsforslag til elforsyningsloven. Lovforslaget skal åbne op for en reguleret konkurrence i elsektoren i overensstemmelse med de muligheder for at varetage miljøhensyn, som der blandt andet på dansk foranledning er opnået enighed om i EU-drøftelserne. I lovforslaget klarlægges betingelserne for tredjepartsadgang, definitionen af systemoperatører i det danske system samt sikring af de offentlige forpligtelser. Denne afklaring skal blandt andet medvirke til at sikre elforsyningens fortsatte prioritering af kraftvarme og vedvarende energi.

Med Energi 21 iværksætter regeringen i anden omgang et arbejde, der sigter mod en sammenhængende reform af de lovmæssige og økonomiske rammer for den danske el- og varmesektor. Reformen skal skabe en helhed af økonomiske, reguleringsmæssige og organisatoriske rammer for løsningen af fremtidens opgaver. Eventuel lovgivning vil blive fremlagt i 1997.

Regeringen finder det i den forbindelse vigtigt at fastholde de hidtidige miljøforbedringer gennem den igangværende udbygning med decentrale kraftvarmeverker og vindkraft. Regeringen vil derfor garantere, at de fremtidige rammer kan sikre den nødvendige økonomi i projekter, der opføres ud fra de eksisterende regler.

Energibesparelser og -effektivisering i forbruget

Regeringen ser energibesparelser som et hovedindsatsområde i den fremtidige danske energipolitik. I Energi 21 er der skelnet mellem de tværgående og de produktorienterede virkemidler for at fremme energibesparelser.

Tværgående virkemidler:

Regeringen vil fremlægge forslag om oprettelsen af en elspareordning. Elspareordningen skal støtte omkostningseffektive elbesparelsetiltag inden for husholdningssektoren, herunder elvarmekonvertering i fjernvarme- og naturgasområder.

Elspareordningen udformes således, at der i særlige tilfælde kan gives investeringstilskud til varmebesparelser eller supplerende energikilder, hvis fredningsbestemmelser eller bygningsmæssige forhold gør elvarmekonvertering vanskelig eller ligefrem umulig.

Der afsættes 50 mio. kr. til ordningen for 1997. Fra 1998 og frem finansieres ordningen via et fast beløb på 0,6 øre per solgt kWh., som pålægges elforbruget i husholdningerne og i den offentlige sektor. Midlerne vil udgøre cirka 100 mio. kr. pr. år. Ordningen ledes af en bestyrelse med repræsentanter for forbruger- og brancheorganisationer, elselskaber og staten.

Skattereformens grundprincip om en omlægning fra skat på arbejdskraft til skat på sparsomme naturressourcer videreføres og udvikles.

Desuden vil regeringen fremlægge forslag til lov om fremme af energi- og vandbesparelser i bygninger. Loven indebærer, at alle bygninger i boligsektoren, den offentlige sektor og inden for privat handel og service skal energimærkes og have udarbejdet en energiplan.

Energimærkningen er en varedeklaration for huset og bidrager til at øge gennemsigtigheden på ejendomsmarkedet, hvilket mindsker risikoen for forvridninger af markedet. Køberen får et bedre beslutningsgrundlag for huskøbet og bliver informeret om, hvilke muligheder der er for at forbedre den energimæssige stand.

Hensigten er at skabe bedre muligheder for energimæssige forbedringer i danske bygninger. De obligatoriske nye ordninger er samtidig en forenkling og modernisering af flere eksisterende og obligatoriske konsulentordninger på området. Herudover vil regeringen arbejde med at stille øgede krav til nybyggeriet gennem en revision af bygningsreglementet på længere sigt.

Endelig ønsker regeringen at reorganisere informationsarbejdet på energiområdet for at fremme energibesparelser gennem adfærd ændringer ved køb og brug af energiforbrugende produkter samt ved at fremme indførelsen af vedvarende energi. Formålet med reorganiseringen er at styrke samspillet og koordinationen mellem de vigtigste aktører på området.

Regeringen vil som led heri foreslå oprettelsen af et råd for en bæredygtig udvikling og vedvarende energi. Det nye råd skal erstatte rådet for vedvarende energi og omfatte alle spørgsmål i forbindelse med en bæredygtig udvikling på energiområdet generelt. Dette omfatter ud over vedvarende energi også energieffektivisering og besparelser. Rådet for en bæredygtig udvikling og vedvarende energi vil også erstatte det nuværende Elspareråd og energispareudvalg. Rådet, der er uafhængigt, sammensættes således, at der i rådet er repræsenteret ekspertviden fra væsentlige sektorer og organisationer. Rådet skal rådgive regering og Folketing og stille forslag til nye tiltag samt fungere som nationalt høringsorgan.

Rådets funktion skal være idé- og debatskabende med henblik på at fremme effektiviseringer, besparelser og vedvarende energi. Men en vigtig funktion for rådet er også, at det bidrager til at bevare og udbygge det folkelige engagement i den danske energipolitik.

Den brede og løbende debat om energipolitikken kan styrkes gennem afholdelse af konferencer og indførelse af en årlig energidag, der gennem en bred vifte af aktiviteter over hele landet sætter fokus på energiforbruget.

En produktorienteret besparelsesindsats:

Det har vist sig vanskeligt at få gennemført normer med den fornødne styrke i EU. Regeringen vil fortsætte bestræbelserne herfor, men samtidig anlægge en fleksibel produktrettet energibesparelsesstrategi, som er tilpasset denne situation.

Indsatsen skal rettes mod alle led i et produkts tilblivelse, anvendelse og bortskaffelse, det vil sige forskning og udvikling, produktion, markedsføring, anskaffelse, anvendelse og bortskaffelse. Derfor er der brug for en bred vifte af virkemidler.

Der er i forbindelse med Energi 21 tale om energimærkning, nye økonomiske incitament, der skal fordyre ineffektive apparater, anvendelse af køberpolitikker samt frivillige aftaler og ordninger. I første omgang vil disse virkemidler være rettet mod effektivisering af husholdningsapparater, pc'er, kontorudstyr, vinduer og fyringsanlæg til boliger.

Den offentlige sektor:

Indsatsen for energieffektivisering og -besparelser i den offentlige sektor skal styrkes, idet regeringen finder, at den offentlige sektor har en særlig forpligtelse til at begrænse sin anvendelse af energi.

- Derfor ønsker regeringen blandt andet
- at indlede forhandlinger med amter og kommuner med det sigte at etablere en obligatorisk energisparepulje, som fuldt ud anvendes til gennemførelse af energibesparende foranstaltninger i kommuner og amter, og som finansieres ved et bidrag fra energiforbruget i kommuner og amter,
 - at amter og kommuner gennem deres virksomhed styrker energispareindsatsen på lokalt niveau, herunder blandt andet ved udarbejdelse af grønne regnskaber, og
 - at indføre regler, der sikrer, at den offentlige sektor kun indkøber kontorapparater, som opfylder en given energieffektivitet.

Derudover ønsker regeringen at sikre, at de enkelte institutioner har incitament til at effektivisere, for eksempel ved at lade noget af gevinsten ved en besparelse komme den enkelte institution til gode, og at styrke det lokale engagement i energibesparelsesindsatsen gennem pligt til udarbejdelse af grønne regnskaber i amter og kommuner.

Energisystemerne

Elektrisk Storebæltsforbindelse:

Danmark er opdelt i to adskilte forsyningsområder. En sammenbinding af Danmark vil kunne bidrage til at fastholde en stærk og engageret dansk elsektor i et marked præget af internatio-

nal konkurrence, men også af stadig større miljøkrav. Regeringen forudsætter derfor fortsat, at folketingsbeslutningen fra 1992 om etablering af en elektrisk Storebæltsforbindelse snarest følges op.

Ny udbygning med elproduktionskapacitet:

Det danske elsystem er i vid udstrækning baseret på kul. De danske kraftværker er blandt de mest effektive i verden, og Danmark er teknologisk helt i front med udvikling af nye kedelanlæg med høj virkningsgrad og avancerede miljøanlæg til kulforbrænding med lave produktionsomkostninger, hvilket giver gode muligheder for også internationalt at drage nytte af de danske erfaringer med kulbaseret elproduktion.

For tiden har den danske elsektor rigelig produktionskapacitet, særlig vest for Storebælt. Elkapaaciteten forventes at balancere med elforbruget efter år 2000, afhængig af hvor hurtigt de gamle enheder skrottes. Fremrykningen af ny kapacitet kan give driftsøkonomiske og miljømæssige fordele, men er også forbundet med økonomiske tab, som opstår ved at fremrykke investeringerne.

Udbygningen med decentral og industriel kraftvarme er et betydningsfuldt bidrag til CO₂-reduktionerne, ikke mindst fordi nye kraftvarmemarkeder udnyttes. Med de gældende prisforhold er decentral og industriel kraftvarme et af de samfundsøkonomisk set billigste CO₂-virkemidler, også ved en kortvarig fremrykning af elkapaaciteten.

Hvad angår central eludbygning fremover, er det regeringens indstilling, at den fremtidige udbygning med nye centrale elproduktionsenheder skal indrettes med vægt på brændsler, der harmonerer med Danmarks CO₂-målsætning.

Integreret ressourceplanlægning:

Elsektoren har i 1995 udarbejdet det første sæt integrerede ressourceplaner, som udgør et værdifuldt og omfattende materiale til brug for den videre planlægning.

I de kommende år må planlægningsmetoderne løbende udvikles og drøftes med selskaberne. Herunder må der også ske inddragelse af fjernvarme- og gassiden i en samlet planlægning. De fremtidige nye rammer for el- og kraftvarmeselskaberne vil også berøre selskabernes planlægningsopgaver og fordelingen mellem

produktions-, transmissions- og distributions-selskaber samt netoperatøren på den ene side og gas- og fjernvarmeselskaberne på den anden side.

Naturgassektoren:

I flere af de øvrige EU-lande foregår der allerede i dag en tilpasning af gasselskaberne til det forventede liberaliserede marked i EU. Hertil kommer, at naturgassens energi- og miljømæssige fordele vil medføre øget efterspørgsel på naturgas i fremtiden. Også herhjemme vil naturgassen gradvis få en større betydning i den samlede energiforsyning.

Den danske naturgassektor bør tilpasse sig denne udvikling. Med finanslovaftalen for 1996 er det hensigten at omlægge støtten til naturgassektoren. Hermed følger regeringen blandt andet op på den daværende regerings forpligtelse i 1994 over for EU om at udarbejde en samlet plan for tilpasningen af den danske naturgassektor til de fremtidige EU-rammer.

Det danske naturgasprojekt er en succes. Afsætningen er kraftigt stigende, og naturgasselskaberne har påbegyndt tilbagebetalingen af deres gæld. Det er væsentligt, at denne positive udvikling fortsætter, herunder at de regionale selskaber fortsat har sikkerhed for tilbagebetalingen af deres gæld.

I regeringens forslag om omlægning af støtten pålægges naturgassen en afgift på 70 pct. af afgiftsniveauet på olie. Der indføres samtidig tilskud til afvikling af de regionale selskabers gæld. De grundlæggende vilkår for naturgaskunderne vil være uændrede med gaspriser, der følger olieprisen efter samme hovedprincip som i dag.

Vedvarende energi

For regeringen er det langsigtede perspektiv, at Danmark i løbet af de kommende 30 år skal udvikle et energisystem, hvor en stigende del af energiforbruget dækkes af vedvarende energi. Med de initiativer, der er iværksat i dag, vurderes det, at vedvarende energi vil bidrage med 12-14 pct. af det samlede bruttoenergiforbrug i år 2005. Regeringen vil sigte mod at fortsætte udbygningen med vedvarende energi med i gennemsnit 1 pct. om året. Det vil indebære, at den vedvarende energis andel af energiforsyningen forøges til cirka 35 pct., hvad der også er nødvendigt ved en eventuel beslutning om at

halvere CO₂-udledningen i år 2030 i forhold til 1988.

På kortere sigt vil vindkraft og bioenergi udgøre langt de største bidrag til udbygningen med vedvarende energi. På længere sigt vil disse to energityper også bidrage med langt den største andel, men som følge af den teknologiske udvikling inden for solceller, varmepumper og bølgeenergi vil også andre VE-teknologier kunne komme til at spille en rolle.

Biomasse:

Regeringen vil tage kontakt med partierne bag biomasseaftalen med henblik på en ændring af aftalen, således at der inden for aftalens samlede ramme åbnes mulighed for, at de meget præcise mængdeangivelser af halm og træflis kan erstattes med et miks af halm, træflis og eventuel anden biomasse. Herved opnås en fleksibilitet, som gør det lettere at nå målene.

Vindkraft:

Der findes i dag over 3.800 vindmøller i Danmark. De har en samlet kapacitet på cirka 600 MW og en årlig elproduktion på cirka 1.200 GWh. De nyeste store vindmøller er i dag så konkurrencedygtige, at de udgør en af de billigste metoder til at reducere CO₂-udslippet fra elproduktion.

Regeringen sigter mod, at den samlede udbygning i år 2005, skal være på 1.500 MW, hvilket svarer til en udbygningstakt på 100 MW om året. Som det fremgår af regeringens VE-pakke fra november 1995, skal en større del af de nye vindmøller bygges af elværkerne. Regeringen har netop indgået en aftale med de danske elværker herom.

Men en væsentlig del af de danske vindmøller skal dog fortsat være privatejede. Udbygningstakten for private vindmøller har i 1990'erne været faldende. Privates muligheder for at investere i vindkraft begrænses blandt andet af regler om bopæl og forbrug. Regeringen ønsker derfor at forenkle vilkårene for privat ejerskab af danske vindmøller.

Det er fortsat mest økonomisk at opstille vindmøller på land. Men arealressourcerne på land er begrænsede, når der også skal tages hensyn til bolig-, natur- og landskabsinteresser. Endvidere er vindforholdene på havet bedre, og regeringen forventer, at det meste af udbygningen efter år 2005 vil foregå på havet. Hidtidige

teknisk-økonomiske undersøgelser på området tyder positivt. Regeringen vil derfor udarbejde en handlingsplan for havplacerede vindmøller, som skal færdiggøres inden 1. juli 1997. Desuden vil regeringen gøre vindmølleplanlægningen på land til en fast del af region- og kommunep lanlægningen.

Øvrige VE-initiativer:

Mulighederne for udnyttelse af geotermisk varme er store i Danmark. Regeringen vil derfor tage initiativ til at få etableret et geotermianlæg i en af de store fjernvarmebyer. Anlægget vil få karakter af demonstrationsanlæg. Til brug herfor har regeringen nedsat et udvalg, som skal udarbejde et konkret forslag til etablering af et geotermianlæg samt en analyse af geotermiens fremtidige muligheder i den danske energiforsyning.

Sluttelig vil regeringen arbejde for etableringen af en VE-ø. Ideen er at udpege et lokalområde – for eksempel en ø – som vil være indstillet på inden for en kortere årrække at overgå til 100 pct. vedvarende energi, herunder også transport. Der vil kunne blive tale om et slagkraftigt udstillingsvindue for dansk VE-teknologi, men det er vigtigt at understrege, at det lokale engagement vil være altafgørende for gennemførelsen af et sådant demonstrationsprojekt.

Udnyttelsen af de danske olie- og naturgasressourcer

Regeringen ønsker at lægge rammerne for den danske efterforskning af olie og naturgas på en sådan måde, at der lokaliseres mest muligt af den olie og naturgas, som findes i den danske undergrund.

Gennemførelsen af 4. udbudsrunde i 1995 viste, at der fortsat er stor interesse for efterforskning i det danske område, og der er for nylig gjort lovende fund i den danske del af Nordsøen. Det er på denne baggrund hensigten at udbyde nye efterforskningsrunder i Nordsøen på tidspunkter, som er afstemt med fremdriften i de eksisterende tilladelser. Det forventes, at dette indebærer, at en 5. runde vil skulle tilrettelægges, så licenserne kan tildeles i 1998.

I år 2012 udløber A.P. Møllers bevilling fra 1962. I protokollen fra 1962 er der blandt andet givet bevillingshaverne tilsagn om forhandling af spørgsmålet om virksomheden efter bevillin-

gens ophør, således at der i god tid forud optages forhandling om en eventuel fortsættelse og vilkårene herfor. I koncessionsdirektivet indgår en overgangsordning, som betyder, at Danmark kan leve op til forpligtigelsen i dette tilsagn, samtidig med at statens forhandlingsposition forbliver uændret.

Endelig forventer regeringen, at det vil være mest hensigtsmæssigt at etablere en yderligere gasledning fra Nordsøen, eftersom den vil kunne bidrage til forøget langsigtet dansk forsyningssikkerhed gennem et gassamarbejde med Norge eller England og forbedre mulighederne for udnyttelse af mindre danske felter. Dertil kommer, at en ekstra gasledning vil kunne formindske energiforbruget til transport af gas og formindske behovet for lagerudbygning.

Det er derfor regeringens hensigt at sikre, at muligheden for etablering af en ny gasledning bliver belyst blandt andet set i relation til den bestående infrastruktur.

Regeringen har allerede indgået aftale med den norske regering om, at Danmark kan få norske gasleverancer på kommercielle vilkår i takt med, at de danske gasreserver udtømmes.

Transportområdet

Regeringen fastholder målene i Transporthandlingsplanen fra 1990 om stabilisering på 1988-niveauet af transportsektorens CO₂-udledning i år 2005 og en reduktion på 25 pct. inden år 2030.

Regeringens initiativer til opfølgning på transportsektorens CO₂-målsætninger er fremlagt i en særskilt CO₂-handlingsplan for transportsektoren. Der er heri lagt vægt på at udforme en samlet strategi, der på samme tid effektiviserer transportmidlerne, fremmer anvendelsen af de mest hensigtsmæssige og miljøvenlige transportformer samt begrænser væksten i transportomfanget.

Uden nye initiativer er det i handlingsplanen vurderet, at transportsektorens CO₂-udledning vil stige med ca. 16 pct. frem til år 2005 og ca. 26 pct. frem til år 2030 i forhold til 1988-niveauet. Der er derfor behov for en indsats på dette område for at opfylde målsætningerne.

Det vurderes i handlingsplanen for transportsektoren, at en iværksættelse af planens initiativer vil kunne opfylde transportsektorens målsætning om stabilisering af CO₂-emissionen i år 2005 på 1988-niveau.

Det indgår som en forudsætning for denne vurdering, at der opnås en væsentlig energi-effektivisering af bilparken frem til år 2005, og at det gennem øgede brændstofpriser i løbet af perioden sikres, at denne effektivisering kommer miljøet til gode og ikke resulterer i et øget kørselsomfang. Derudover forudsættes det, at der opnås et væsentligt bidrag til CO₂-reduktionen på indsatsområderne kollektiv trafik, cykeltrafik og godstransport med videre.

Virkningerne af planen afhænger i høj grad af den efterfølgende konkrete udformning af de enkelte initiativer, herunder af beslutninger, der vil skulle træffes i EU.

Der vil derfor være behov for en fortsat overvågning af udviklingen på transportområdet og for løbende opfølgning med konkrete beslutninger og handlinger inden for de forskellige indsatsområder. I forlængelse heraf vil der skulle foretages en vurdering af effekten af de gennemførte initiativer.

Regeringen vil sikre, at der sker en sådan opfølgning af CO₂-handlingsplanen på transportområdet, og at der med mellemrum offentliggøres en status for opfølgningen.

4. Effekten af handlingsprogrammet

Vurderingen af, hvor stor en samlet effekt en realisering af initiativerne i Energi 21 vil have, baserer sig på to beregnede forløb for den fremtidige udvikling i energiforbruget og energiforsyningen i Danmark. Der er tale om et referenceløb og et planforløb, hvor forskellen udgør regeringens vurdering af den samlede effekt af nærværende energihandlingsplan.

Der er opstillet et referenceløb, som skal illustrere, hvordan udviklingen vil være, hvis der kun gennemføres de initiativer, der allerede er vedtaget. Referenceløbet inkluderer således effekterne af initiativer som for eksempel den grønne skattereform, de grønne afgifter/frivillige aftaler for erhvervslivet og VE-pakken fra november 1995.

Frem til år 2005

Et resultat af dette referenceløb er, at Danmark i år 2005 vil have reduceret CO₂-udledningen med cirka 12 pct. i forhold til niveauet i 1988. I forhold til den danske 20 pct.s-målsætning mangler der således en yderligere reduktion på cirka 8 pct. Den manglende reduktion i

forhold til målsætningen skyldes især, at en række af de initiativer, som var en del af den tidligere energiplan, Energi 2000, ikke er blevet gennemført. Det drejer sig for eksempel om normer for elapparater, elvarmekonvertering og manglende initiativer på trafikområdet.

I planforløbet er medregnet initiativer inden for de hovedområder, der er beskrevet i Energi 21. Men her er det uhyre vigtigt at understrege, at hvis Danmark skal overholde sine målsætninger på energiområdet, så skal Energi 21 følges op over de næste år med konkrete beslutninger i form af lovforslag og andre initiativer for at udfylde de rammer, der nu er udstukket.

I forhold til den danske CO₂-målsætning i år 2005 er der i planforløbet seks hovedområder, hvor regeringen agter at tage initiativer til gennemførelse af yderligere reduktioner i de danske CO₂-udledninger:

- Opbygningen af en elspareordning.
- Lov om fremme af energi- og vandbesparelser i bygninger.
- Gennemførelse af mærkningsordning samt økonomiske incitamenter, der skal begunstige de mest effektive energiforbrugende produkter.
- Energisparepulje for kommuner og amter samt en række øvrige besparelsetiltag rettet mod den offentlige sektor.
- Realisering af den danske målsætning om en stabilisering af CO₂-udledningerne i år 2005 i forhold til 1988-niveauet på transportområdet.
- Yderligere kraftvarmeudbygning baseret på naturgas samt udbygning med vedvarende energi.

Det er vigtigt at understrege, at beregningerne er baseret på den antagelse, at Energi 21 følges op med konkrete beslutninger over de kommende år inden for de seks indsatsområder. Hvis dette sker, så kan Danmark dels leve op til sin målsætning om at reducere udledningen af CO₂ med 20 pct. i 2005 i forhold til 1988 og dels slå ind på en bæredygtig udviklingslinje, hvor udledningerne stadig reduceres ud over 2005.

Det bør også fremhæves, at beregningerne er baseret på grundforudsætninger, som kan få et anderledes forløb end forventet. For eksempel er beregningerne baseret på en forventning om en gennemsnitlig årlig økonomisk vækst på 1,7 pct. Hvis den økonomiske vækst bliver større, vil det derfor være nødvendigt at iværksætte yderligere tiltag for at overholde CO₂-målsæt-

ningen. Dette understreger, hvorfor det er nødvendigt løbende at følge op.

Efter år 2005

I perioden efter år 2005 er det med planforløbet forsøgt at illustrere, hvordan Danmark kan halvere CO₂-udslippet på længere sigt.

For at nå en sådan CO₂-reduktion er det nødvendigt at sætte ind på flere fronter. Der skal ske en øget indsats for at realisere besparelses- og effektiviseringsmuligheder, især på erhvervs- og transportområdet. Men der skal også sættes ind med en kraftig udbygning af vedvarende energi.

Det er teknisk muligt at realisere en sådan udvikling, men det forudsætter vilje til at sætte massivt ind for at fremme den nødvendige teknologiske udvikling. Midlerne hertil vil for eksempel være en videreudvikling af skattereformen, brug af yderligere virkemidler med større omkostninger og mere omfattende internationalt samarbejde.

De større omkostninger, som det danske samfund vil skulle betale for realiseringen af planforløbet, modsvares af flere gevinster. For det første vil Danmark bidrage til en udvikling, hvor de industrialiserede lande overholder det globale økologiske råderum på klimaområdet. For det andet vil Danmark på længere sigt stå med et meget robust energisystem, som blandt andet ruster os til en situation, hvor knaphed på fossile brændsler vil få priserne til at stige kraftigt. Endelig vil Danmark gennem denne indsats bevare sin internationale foregangsposition på energieffektive teknologier med fremtidig stor international efterspørgsel.

Danmark står således over for en meget stor udfordring på energiområdet. Hvis vi skal bevare en økonomisk og miljømæssigt bæredygtig energisektor i Danmark, er et positivt medspil fra alle grupper af den danske befolkning helt afgørende.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om meddelelse af orlov til og indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmedlem Lene Espersen (KF).

Formanden:

Fru Lene Espersen har søgt om orlov i henhold til forretningsordenens § 41, stk. 3, litra c. Hvis ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at der meddeles den pågældende orlov som ansøgt fra og med den 16. april, og at stedfortræderen indkaldes som midlertidigt medlem. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Eva Møller (KF):

Folketinget har nu vedtaget at meddele orlov til 1 medlem af Tinget og at indkalde stedfortræderen.

Som ordfører for Udvalget til Valgs Prøvelse skal jeg gøre indstilling om, at stedfortræderen godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget.

Fru Lene Espersen er valgt i Nordjyllands Amtskreds, og i anledning af hendes orlov indkaldes 2. stedfortræder for Det Konservative Folkeparti i denne amtskreds, stud. oecon. Thomas Torp Andersen, idet 1. stedfortræder, proprietær Steen Reventlow-Mourier, har meddelt, at han ikke ønsker at indtræde som stedfortræder under denne orlov.

Udvalget til Valgs Prøvelse har i et møde i dag behandlet denne sag, og jeg kan herefter på udvalgets vegne afgive følgende indstilling:

Stud. oecon. Thomas Torp Andersen godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 16. april 1996.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 115 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 43 [afstemning]:

Forespørgsel til finansministeren [om kommuners og amters økonomi i 1997].

Af Kristen Touborg (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 23/2 96. Fremme af forespørgslen vedtaget 29/2 96. Første del af forespørgslen (forhandlingen) foretaget 12/4 96. Forslag om motiveret dagsorden nr. D 61 fremsat 12/4 96 af Kristen Touborg (SF)).

Formanden:

Forhandlingen er afsluttet, og vi går derfor straks til afstemning.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 61 af Kristen Touborg (SF) (se foran) forkastedes, idet 15 (SF og EL) stemte for, 101 (S, V, KF, RV, FP, CD og DF) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Tredje behandling af lovforslag nr. L 90: Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Anvendelse af forordninger).

Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 29/11 95. Første behandling 17/1 96. Betænkning 27/3 96. Anden behandling 9/4 96).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 115 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Tredje behandling af lovforslag nr. L 13: Forslag til lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet.

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).

(Fremsat 4/10 95. Første behandling 2/11 95. Betænkning 27/3 96. Anden behandling 9/4 96).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg synes faktisk, dette lovforslag fortjener et par ord med på vejen her på falderebet. Det har haft en meget lang forhistorie, mange har været meget optaget af det, og det, vi faktisk gør i dag, er at skrive lidt historie i dansk arbejdsmarkeds-politik.

Efter at dette forslag er vedtaget, vil det ikke længere være muligt at sortere lønmodtagere på baggrund af vedkommendes gener eller vedkommendes helbredstilstand, hvis helbredstilstanden ikke har nogen indflydelse på arbejdet. Lovforslaget om brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet er faktisk enestående, fordi det bygger på en regulering af formålet med at få foretaget en gentest, nemlig at afskaffe helbredsoplysninger i stedet for at forbyde bestemte metoder til at fremskaffe disse oplysninger.

Det har været min klare opfattelse, det har været andres - bl.a. har SF været meget optaget af det - og i 1993 var det et enigt folketingsudvalgs klare opfattelse, at vi ikke vil acceptere et arbejdsmarked, hvor mennesker afskæres fra et arbejde, fordi de med større eller mindre sandsynlighed vil få et dårligere helbred om nogle år eller i øvrigt lider af en eller anden sygdom, som intet som helst har at gøre med det arbejde, de skal udføre.

Jeg vil godt her på falderebet efter en meget lang proces takke de ordførere og de aktører, som har vist en vis stædighed, og som også er med til at bære forslaget igennem om lidt.